

KLUB VIJEĆNIKA SDP BiH
u Općinskom vijeću Jajce
Vijećnica: Edina Kurt

Predsjedavajućem Općinskog vijeća Jajce
Stručnoj službi Općinskog vijeća Jajce

Predmet: Dostavljanje amandmana na 18. tačku dnevnog reda — Prijedlog Odluke o proglašenju zaštite prirodnih vrijednosti „Plive“ zaštićenim pejzažom

AMANDMAN 1

U Članu 25. stav (2) mijenja se i glasi:

„Plan upravljanja donosi Općinski načelnik, na prijedlog općinske službe za upravu nadležne za zaštitu prirode, a usvaja ga Općinsko vijeće.“

Obrazloženje:

Obzirom da se Plan upravljanja donosi na period od deset godina, a odnosi se na područje od izuzetne važnosti za sve naše sugrađanke i sugrađane, smatramo da je nužno da Plan upravljanja bude izložen i razmatran na sjednici Općinskog vijeća. Time se osigurava demokratski legitimitet, transparentnost i uključivanje šire zajednice.

AMANDMAN 2

U Članu 40. briše se stavka pod slovom "d):

„Prihodi od korištenja prirodnih vrijednosti u zaštićenom pejzažu“, a sljedeće stavke se redaju po automatizmu.

Obrazloženje:

Ova odredba bi u konačnici mogla dovesti do naplate ulaznica, pa i za naše sugrađane, što smatramo neprihvatljivim. Zaštita prirodnih vrijednosti ne smije biti pretvorena u komercijalnu praksu koja ograničava pristup lokalnom stanovništvu.

Agencija kao upravitelj područja nije pokazala kapacitet da upravlja kulturno-historijskim naslijeđem, što potvrđuje stanje spomenika. Dok je ostvarila rezultate u organizaciji turističkih sadržaja i promociji, u provođenju Menadžment plana Historijskog gradskog jezgra Jajca nije zabilježen napredak. Tokom 19 godina od osnivanja nije se kadrovski osposobila za ovu odgovornu zadaću, a sada se proglašava upraviteljem Prirodnog pejzaža.

Primjeri degradacije kulturne baštine ukazuju na nedostatak kapaciteta: urušeni krovovi na dvjema kućama nacionalnih spomenika, ugroženi crkva sv. Marije i Tvrdava, te informacijske table i turističke karte nepromijenjene više od 30 godina. Postoji opravdana bojazan da bi upravljanje moglo biti usmjereno na naplatu ulaznica i organizaciju događaja umjesto na zaštitu. Stoga je nužno uspostaviti dodatno tijelo koje će, uz Federalni zavod za zaštitu spomenika, vršiti stručni nadzor i spriječiti degradaciju vrijednosti Jajca.

AMANDMAN 3

Član 44. mijenja se i glasi:

„Inspekcijski nadzor nad provođenjem mjera zaštite prirodnih vrijednosti na području pejzaža vrši inspektor zaštite okoliša na kantonalnoj razini, odnosno komunalni inspektor na općinskoj razini, svaki u okviru svoje nadležnosti, a nadzor se provodi u skladu sa odredbama Zakona koje se odnose na inspekcijski nadzor.“

Obrazloženje:

Na općinskom nivou ne postoji inspektor zaštite okoliša, nego komunalni inspektor. Preciznim navođenjem sprječava se pravna praznina i situacija u kojoj bi nadležnost bila dodijeljena nepostojećem organu. Time se osigurava da nadzor bude stvarno provodiv i da odgovornost bude jasno definirana.

AMANDMAN 4

Član 23. mijenja se i glasi:

„Upravljanje zaštićenim pejzažom 'Pliva' vrši Javna ustanova: Agencija za kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu i razvoj turističkih potencijala Grada Jajca, Općina Jajce kao osnivač, Federalni zavod za zaštitu spomenika i posebno tijelo koje će vršiti stručni nadzor nad zaštitom prirodnih i kulturnih vrijednosti.“

Obrazloženje:

Dosadašnja praksa pokazuje da Agencija nema dovoljne kapacitete za upravljanje kulturno-historijskom baštinom niti za provođenje menadžment planova. Postoji rizik da će upravljanje biti usmjereno na komercijalne aktivnosti umjesto na zaštitu. Uvođenje posebnog tijela za stručni nadzor, uz Federalni zavod, osigurat će stručnost i spriječiti daljnju degradaciju jedinstvenih vrijednosti Jajca.

AMANDMAN 5

U Članu 22. na kraju stava pod slovom " b)" dodaje se rečenica:

„Elaborat o ekološkom i biološkom minimumu mora biti izrađen i usvojen prije donošenja Plana upravljanja.“

Obrazloženje:

Ekološki minimum je ključan za očuvanje kontinuiteta Plivskih jezera i rijeke Plive, uključujući sedrotvornost, kvalitet vode i stanišne uslove. Novi elaborat je potreban radi usklađivanja upravljanja vodnim resursima s važećim pravilnikom o ekološkom protoku i radi osiguranja dugoročne pravne i operativne stabilnosti. Monitoring ekološkog minimuma treba uključiti nadležne ustanove i lokalno stanovništvo radi transparentnosti i povjerenja. Stoga je nužno da se elaborat donese prije Plana upravljanja, kako bi se odluke temeljile na jasnim i provjerljivim podacima.

U Jajcu, 28.03.2026.

Predsjednica Kluba SDP BiH u OV Jajce

Edina Kurt
Kurt Edina